

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Miljøstyrelsen

NOTAT

Fyn
Ref. STEPE
Den 25. juni 2020

Henvendelse om indsatsbehov i vandområdeplanerne (Smålandsfarvandet, åbne del – ID 206)

Problem

Effektivt Landbrug har til MST stillet spørgsmål om Vandområdeplanernes fastlæggelse af målbelastningen for kystvandsområdet Smålandsfarvandets åbne del, jf. bilag 1 i vandområdeplanerne 2015-2021:

”I udkastet til vandområdeplanerne for 2015-2021 var målbelastningen sat til 228 tons. Efter høringen bliver målbelastningen halveret til 114 tons (hvor de 93 tons er udsendt til næste planperiode). Hvorfor skete denne justering af målbelastningen efter høringen?”

Landbrug og Fødevarer (L&F) har den 23. juni 2020 henvendt sig om samme problemstilling.

Med særlig fokus på problemstillingen i Smålandsfarvandet redegøres i det følgende overordnet for grundlaget for fastlæggelsen af målbelastninger og indsatsbehov til kystvandene og de generelle justeringer, der er sket fra høringsversion af VP2 til den endelige plan. Afslutningsvis gengives resultatet af MST's genbesøg af VP2 baggrundsmateriale for Smålandsfarvandet.

Generel baggrund for beregning af målbelastning og indsatsbehov

VP2 målbelastningen for kystvandene er beregnet ved anvendelse af målinger samt økosystemmodellerværktøjer udarbejdet af Aarhus Universitet (AU) og Dansk Hydraulisk Institut (DHI). Modeller og metodegrundlag var i 2017 genstand for en international evaluering med et positivt evalueringresultat til følge samt anbefalinger til videreudvikling og forbedring af værktøjerne frem mod næste vandplanperiode (VP3). Anbefalinger som er ved at blive fuldt implementeret i forbindelse med forbedringer af det faglige grundlag for VP3.

Ved beregningen af danske målbelastninger inddrages såvel nationale som internationale belastningskilder, herunder såvel luftbårne som vandbårne belastningskilder. Målbelastningerne, som er fastlagt for kvælstof, udtrykker den maksimale belastning fra danske landarealer (dansk andel af belastningen), som understøtter, at der kan opnås god økologisk tilstand i danske kystvande. Dette er fastlagt på givne forudsætninger om størrelsen af andre landes fremtidige udledninger i henhold til internationale aftaler samt andre landes bidrag til opfyldelsen af reduktionsbehov opgjort for de danske kystvande.

Høringsversionen af Vandområdeplanen 2015-2021 (VP2) blev udsendt 22. december 2014, og den endelige og gældende Vandområdeplan 2015-2021 blev udsendt juni 2016. Fra høringsversion til den endelige plan blev foretaget en konsolidering af opgørelser af belastninger, målbelastninger og indsatsbehov, idet der blandt andet blev taget højde for beslutningerne i ”Aftalen om Fødevare-og

landbrugspakken” om lempelser af den generelle kvælstofregulering og om øget vækst i akvakulturerhvervet.

Vandområdeplanerne i høring

Høringsversionen af Vandområdeplanen 2015-2021 (VP2) fastlagde en målbelastning på 42.000 tons kvælstof og et indsatsbehov (efter indregning af baselineeffekter) på 7.800 tons kvælstof, men planen indeholdt ikke konkrete forslag eller krav til indsatser.

Gældende vandområdeplan 2015-2021

I den endelige vandområdeplan udsendt juni 2016 er fastlagt en konsolideret opgørelse af målbelastning og indsatsbehov. Der har således i 2015 været nedsat et ministerielt udvalg for kvælstofregulering, og der er i denne forbindelse sket en konsolidering af opgørelserne af belastningerne af kystvandene, baselineeffekter og målbelastninger. I den på baggrund heraf opgjorte VP2 baselineeffekt af belastningspåvirkende aktiviteter frem mod 2021 er der taget højde for beslutningerne i ”Aftalen om Fødevarer- og landbrugspakken”.

Resultatet af denne konsolidering har betydet, at såvel målbelastning som indsatsbehov blev justeret fra høringsversionen af vandplanen til den endelige plan. Konsolideringen af målbelastningen er sket bl.a. på baggrund af ændrede forudsætninger om fordelingen af indsatsbehov mellem Danmark og andre lande og forudsætninger om effekten af et daværende foreliggende nyt udkast til luftemissionsdirektiv (NEC 2030).

Målbelastningen på landsplan (DK) blev på baggrund heraf forøget fra 42.000 tons kvælstof i høringsversionen til 44.700 tons kvælstof i den endelige plan. Indsatsbehovet øgedes fra 7.800 tons kvælstof til 13.000 tons kvælstof, hvoraf der i VP2 blev fastlagt indsatser svarende til 6.960 tons kvælstof og udskudt indsats svarende til 6.200 tons kvælstof.

Smålandsfarvandet, åbne del (ID 206)

AU og DHI har som grundlag for høringsversionen af vandområdeplanerne fastlagt en målbelastning for vandområdet Smålandsfarvandet, åbne del på 228 tons kvælstof svarende til et reduktionsbehov af belastningen på 19 %. Et reduktionsbehov som er identificeret fælles for Smålandsfarvandet og tilgrænsende åbne kystvandsområder.

Efter indregning af baselineeffekt 2021, svarende til fuld implementering af vedtagne indsatser i foregående vandområdeplaner mv., er der i vandområdeplanen i høring identificeret et indsatsbehov på 0, gældende for Smålandsfarvandets åbne del (ID 206).

I den endelige plan er målbelastningen til Smålandsfarvandets åbne del reduceret til 114 tons kvælstof, og der er nu opgjort et indsatsbehov (efter indregning af baselineeffekter) på 146,9 tons kvælstof, hvoraf der i VP2 er fastlagt indsatser svarende til 53,6 tons kvælstof og udskudt indsats svarende til 93,3 tons kvælstof.

Miljøstyrelsens genbesøg af VP2 baggrundsmateriale for Smålandsfarvandet

På baggrund af henvendelsen fra Effektivt Landbrug og L&F har Miljøstyrelsen genbesøgt baggrundsmaterialet bag beregningerne af målbelastninger og indsatsbehov til VP2, herunder baggrundsmaterialet fra konsolideringen af beregninger af målbelastning og indsatsbehov til den endelige plan.

MST's gennemgang viser, at opdateringen af målbelastningen for Smålandsfarvandets åbne del beklageligvis er fejlbehæftet. Fejlen skyldes en misforståelse hos MST omkring indregningen af belastningen fra havbrug i belastningsopgørelserne til kystvandområderne til vandområderne Musholm Bugt (ID 26) og det tilgrænsende Smålandsfarvandets åbne del (ID 206).

MST's konsolidering af høringsversionen af vandområdeplanen viste, at MST fejlagtigt ikke havde medregnet havbrugsbelastninger til vandområder i Storebæltsområdet. MST foretog således i forbindelse med konsolideringen af den endelige vandområdeplan justering af belastningsopgørelser til Musholm Bugt (ID 26) og Smålandsfarvandets åbne del (ID 206), men MST foretog samtidig fejlagtigt (viser det sig nu) også en justering af DHI/AU's målbelastninger til samme vandområder, da MST havde fået opfattelsen af, at DHI og AU havde fejlløst havbrugsbelastningen fra Musholm Lax i de marine modeller, hvilket nu viser sig ikke at have været tilfældet. Således blev målbelastningen til Smålandsfarvandets åbne del fejlagtigt af MST justeret knapt 70 tons ned og tilsvarende blev målbelastningen af Musholm Bugt fejlagtigt justeret knapt 70 tons op, i forhold til AU og DHI's målbelastninger (de konsoliderede beregninger).

MST har i tabel 1 med rødt markeret omtalte fejlbehæftede tal i såvel VP2 høringsversion og i den endelige plan, og med sort (fed skrift) markeret den endelige plans målbelastnings- og indsatsbehovsværdier, som de ville have set ud uden MST's fejlagtige korrektion af målbelastningen.

Konsekvensen af MST's fejljustering af målbelastningen til de 2 kystvande kan sammenfattes således:

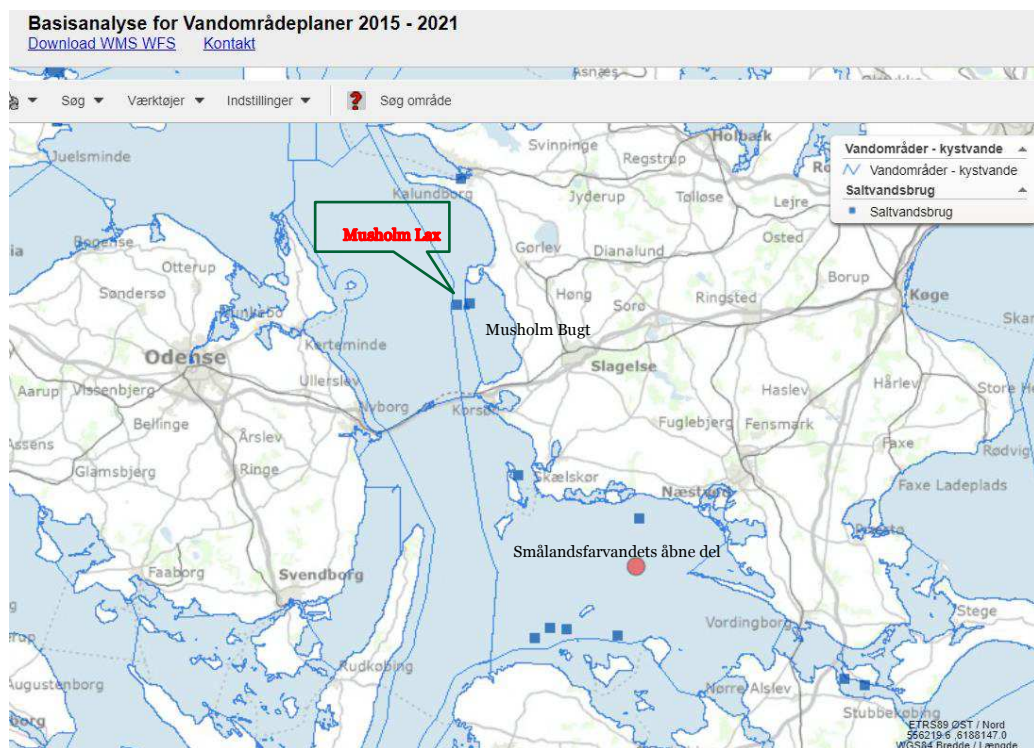
- Indsatsbehovet til Smålandsfarvandets åbne del (ID 206) er knapt 70 tons N for stort og i vandområde Musholm Bugt (ID 26) er behovet tilsvarende knapt 70 tons N for lille.
- I ingen af de 2 vandområder overstiger den planlagte VP2 indsats det nu fejlkorrigerede indsatsbehov.
- Den planlagte VP2 indsats i oplandet til Smålandsfarvandets åbne del ville ikke have set anderledes ud med det oprettede indsatsbehov, men størrelsen af den udskudte indsats er knapt 70 tons mindre.
- Den planlagte VP2 indsats i oplandet til Musholm Bugt ville formentlig have været større, og der ville også, i modsætning til gældende plan, have været en udskudt indsats.

Størrelsen af det resterende indsatsbehov til kystvandene vil blive fastlagt/konsolideret i forbindelse med det igangværende VP3 arbejde under anvendelse af et forbedret fagligt grundlag.

Vandområdeplan 2015-2021 Kystvande Belastning, målbelastning, bruttoindsatsbehov og indsats. Kvælstof		Belastning 2012	Baseline effekt* (neg. værdier = merudledni ng)	Baseline belastning 2021 (effekt af lempelser indregnet)	Målbelas- ting	Indsats- behov (efter baseline)	Forventet effekt af kvælstofindsats 2015 - 2021								Udskudt indsats (efter 2021)
							Vådområder	Lavbunds projekter	Minivåd områder	kovrejsnin	Miljøfokus områder (MFO)	Målrettet regulering	Spildevand	Samlet effekt af indsats	
							Tons/år	Tons/år	Tons/år	Tons/år	Tons/år	Tons/år	Tons/år	Tons/år	
ID	Vandområde	Tons/år	Tons/år	Tons/år	Tons/år	Tons/år	Tons/år	Tons/år	Tons/år	Tons/år	Tons/år	Tons/år	Tons/år	Tons/år	Tons/år
	VP2 - Høringsversion December? 2014	2008-12													
206	Smålandsfarvandets, åbne del	216,0	25,0	191,0	228,0	0,0									
26	Musholm Bugt, indre	735,0	127,0	608,0	648,0	0,0									
	FINAL VP2 Juni 2016	2010-2014													
206	Smålandsfarvandets, åbne del	255,0	-5,6	260,7	113,8	146,9	14,6	1,6	10,1	1,6	3,1	22,1	0,6	53,6	93,3
26	Musholm Bugt, indre	798,5	27,1	771,5	750,5	21,0	1,0	1,9	3,4	1,9	11,5	1,2	0,0	21,0	0,0
	FINAL VP2 Juni 2016 (fejlkorrigeret juni 2020)	2010-2014													
206	Smålandsfarvandets, åbne del	255,0	-5,6	260,7	181,7	79,0	14,6	1,6	10,1	1,6	3,1	22,1	0,6	53,6	25,4
26	Musholm Bugt, indre	798,5	27,1	771,5	681,2	90,3	1,0	1,9	3,4	1,9	11,5	1,2	0,0	21,0	69,3

Tabel 1. Uddrag af Vandområdeplanen 2015-2021 hvad angår planens bilag 1, som viser kystvandenes kvælstofbelastning, målbelastning og indsatsbehov. Uddraget omfatter VP2 høringsversion, endelig

VP2, samt nederst en ”oprettet” endelig VP2. Røde tal viser fejlbæftede tal. Sorte tal (fed skrift) er ”oprettede” tal ved fejlkorrektion af målbelastninger og indsatsbehov jf. teksten.

Kort 1 Afgrænsning af kystvande i Storebæltsområdet, herunder Smålandsfarvandets åbne del og Musholm Bugt samt placeringen af havbrug.